

Law Firm School **'We zijn het onze cliënten verplicht'**

Vera Spaans
journalist

Veertien internationale advocatenkantoren in Nederland starten in september 2008 de Law Firm School. Deze opleiding voor advocaat-stagiaires moet beter aansluiten bij de internationale praktijk op het eigen kantoor.

De locatie van de nieuwe opleiding van de internationale kantoren is nog niet bekend. Op het gebied van organisatie en logistiek wordt samengewerkt met de Universiteit Utrecht en de Radboud Universiteit Nijmegen. De deelnemende kantoren zijn Allen & Overy, Baker & McKenzie, Boekel De Nerée, DLA Piper, Freshfields Bruckhaus Derin-

ger, Houthoff Buruma, Linklaters, Lovells, Loyens & Loeff, NautaDutilh, Norton Rose LLP, Stibbe, Simmons & Simmons en Van Doorne. De eigen praktijkgerichte opleidingen van onder meer Loyens & Loeff blijven bestaan.

De Law Firm School voldoet aan de vereisten van de opleiding van de Orde van Advocaten. Voor vijf van de tien vakken van de beroepsopleiding wordt vrijstelling gevraagd voor het onderwijs, en daarnaast biedt de opleiding zelf nog zeven vakken aan, zoals effectenrecht, die niet zijn opgenomen in het programma van de Orde. Alle deelnemers volgen eens in de twee weken twee dagen onderwijs. Het eerste jaar is dat voor iedereen verplicht, daarna is het aan elk van de betrokken kantoren welke vakken hun stagiaires daarna

nog volgen. 'Dat hangt af van de praktijk van het kantoor,' zegt Steven Schuit, counsel bij Allen & Overy en voorzitter van het Bestuur van de opleiding. 'Voor de Allen & Overy-stagiaires zal het misschien wenselijk zijn dat zij ook Effectenrecht II volgen, maar dat is wellicht niet zo voor andere kantoren.' De kosten van de opleiding zijn hoog, zegt hij, al zijn exacte bedragen lastig in te schatten. Het cursusgeld wordt ongeveer €15.000 per deelnemer per jaar. 'Maar de hoogste kosten zitten in het verlies van declarabele uren.' Ook voor de docenten – zowel afkomstig van alle juridische faculteiten in Nederland als van de deelnemende kantoren zelf – wordt flink betaald, zegt Schuit: 'Alleen zo kun je de besten krijgen.' Volgens Schuit is de opleiding niet bedoeld als wervingsinstrument voor nieuwe sta-

Het is gezegd

Doorgewinterde advocaten die het met politieke besluiten niet eens zijn, slagen er te gemakkelijk in procedures jaren te vertragen. Minister Eurlings van Verkeer in *De Pers*, 3 december

'Wat mij fascineerde, was dat mensen, met al hun ruzies en oorlogen, rechtsstaten kunnen ontwikkelen waarin die ruzies worden gekanaliseerd. Daarbij speelt de advocaat een grote rol'. Scheidend Amsterdams hofpresident Nico Schipper vertelt waarom hij begon als advocaat, *Het Parool* 1 december 2007

De mens ter zitting is meer dan een storing in de hersenen. Advocaat Inez Weski over de Amsterdamse proef met leugendetectors, *Het Financieel Dagblad*, 22 november

Niet dat ik me kan herinneren. Angels-advocaat Vincent Kraal op de vraag van de rechtbankvoorzitter of hij nog vragen wilde stellen aan de officier, *Het Parool*, 7 december

Iets doen voor de Nederlandse Orde van Advocaten is wat anders dan voor een advocatenkantoor. Dit was ongelukkig. Scheidend voorzitter Bert Van Delden over de affaire Willems, *Elsevier*, 17 november

Illustratie: Dmitry de Bruin

Column

Matthijs Kaaks

Vijftien jaar geleden diende een curieuze maar niettemin zeer principiële zaak voor de Militaire Kamer van de Rechtbank Arnhem, die sindsdien bekendheid geniet als de Baret-zaak. Mijn eigen rol in deze zaak wil ik niet onvermeld laten. Ik vervulde toen mijn dienstplicht als ombudsman en verleende rechtsbijstand aan de korporaal in kwestie. Voor hen die nooit onder de wapenen zijn geweest een korte introductie.

Met een beroep op art. 38 Wet Militair Tuchtrecht ('In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die in uniform nodeloos slordig gekleed gaat') werden begin jaren negentig geregeld soldaten beboet die na het appel de kazernepoort in uniform uitrenden richting station *zonder* dat zij hun baret droegen. In die tijd postte de marechaussee met motorfiets bij stations om dit vergrijp te verbaliseren. Wie van zijn boete van 25 gulden in hoger beroep ging kwam bij de meervoudige kamer in Arnhem terecht.

Het mooie was dat dienstplichtigen hun reisje naar de rechtbank als dienstreis konden declareren met extra lunchvergoeding. Toen dat bekend werd, nam de werkdruk van de Militaire Kamer zienderogen toe.

Van baret tot hoofddoekje

Zo stond ik op een dag naast een korporaal te orenen dat soldaten buiten de kazerne niet konden worden verplicht hun baret te dragen. Het verweer werd gehonoreerd. De uitspraak, later gepubliceerd in het Militair Juridisch Tijdschrift met annotatie van prof. mr. Coolen, leidde tot een ware revolutie. *De Telegraaf* bracht het als voorpagina-nieuws, onder weglating van de beperkende voorwaarden, zodat de baret massaal werd afgezworen en in de lucht gegooid. Het was zomertijd en de verstikkende ongewassen wol zorgde voor veel broei en jeuk. Er werden kamervragen over gesteld. De Binnenlandse Bevelhebber der Landstrijdkrachten stuurde een telegram rond naar alle eenheden dat er een nadere regeling zou volgen en overtredingen van de kledingvoorschriften nog altijd gerapporteerd dienden te worden.

Toenmalig staatssecretaris Van Voorst tot Voorst kwam met een spoedbesluit dat voorschreef hoe de kledingvoorschriften uit het militaire tuchtrecht moesten worden uitgelegd. Dit was uiteraard openlijk in strijd met de scheiding der machten. Opnieuw moest de rechter zich over de kwestie buigen. Met een verwijzing naar Montesquieu werd de staatssecretaris teruggefloten. Kort na kerst 1992. De baret mocht af.

Daaraan moet ik zo nu en dan denken als ik de discussie hoor over een hoofddoekjesverbod.

Autoriteiten lijken een grote drang te hebben tot juridisering van hoofdbedekking.

Ging het vroeger om de draagplicht, tegenwoordig overheerst het draagverbod.

Misschien moeten moslims in Nederland maar een baret gaan dragen.

gaires. 'Wij doen dit omdat de markt dit van ons vraagt. Onze cliënten vergelijken ons niet met andere Nederlandse kantoren, maar met kantoren in de internationale markt. Wij zijn het aan hen verplicht onze stagiaires zo goed mogelijk op te leiden.' Wel zegt hij dat ook studenten sterk hechten aan betere opleidingsmogelijkheden. 'Door de invoering van de Bachelor-Masterstructuur is er te weinig aandacht voor vakken als ondernemingsrecht en vermogensrecht.'

Niet iedereen

Niet elk groot, internationaal georiënteerd kantoor doet mee. Clifford Chance en De Brauw Blackstone Westbroek richtten al eerder eigen opleidingen op voor hun advocaat-stagiaires. 'Als grootste advocatenkantoor ter wereld hadden wij al heel lang de behoefte aan een op de internationale praktijk gerichte opleiding,' zegt Jan ter Haar, managing partner van Clifford Chance. Daarom richtte het kantoor in 2000 de Clifford Chance Academy op, een opleiding die niet in plaats van de beroepsopleiding komt, maar er bovenop. 'Een vak als jaarrekening-lezen volgen onze stagiaires

gewoon bij de Orde. In het tweede jaar kunnen stagiaires dan een verdiepingscursus volgen aan onze Academy, op een van onze Europese kantoren.'

Ook De Brauw vertrouwt liever op de eigen opleiding, De Brauwery, die in 2003 werd opgericht. Barbara van Duren-Kloppert van de Raad van Bestuur liet weten de Law Firm School te zien als een reactie op het succes van De Brauwery. 'Wij besteden in ons eigen programma aandacht aan vaardigheden en juridische kennis en zetten ook onze internationale contacten in. Wij geloven in de kracht van onze eigen aanpak en een generieke opleiding voor veertien kantoren past daar niet in.'

Eerder zei de Orde te vrezen voor de neveneffecten van de Law Firm School, zoals het mogelijke verlies aan cohesie tussen stagiaires, en hun verminderde doorstroommogelijkheden na drie jaar. Maar die cohesie is tot op zekere hoogte een mythe, zegt Schuit. 'Het is echt niet zo dat iedereen elkaar nu kent. En stagiaires doen alle examens van de beroepsopleiding van de Orde. De Orde hoeft zich dus geen zorgen te maken: wij bieden alleen veel méér.'

Herstel: Ronde Tafel

In het vorige nummer staat op p. 755 dat de Internationale Ronde Tafel voor vrouwelijke advocaten in de top van Europese advocatenkantoren was georganiseerd door de Commissie Diversiteit van de Orde. Dit laatste had OSR Juridische Opleidingen moeten zijn.